

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 23

Fylke: Møre og Romsdal

Møre og Romsdal

Tilleggsspørsmålnr.

Herad: Stordal

Emne: Bordskikk til kvardags.

Bygdelag:

Oppskr. av: Peter O. Stavdal

Gard: Stavdal

(adresse): Stordal i Møre og R.

G.nr. 88

Br.nr. 1

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

For ca, 40 år sia var det vel nokso almindeleg at maten vart tilaga og måltiderne haldne stova, i all fall om vinteren. Innreidsla inn stovorne den tia var eit langbord langs med den tverveggen som var lengst frå inngangsdøra. Dei rekna eine tver-enden for "Høgsete" (eit).

Langs 2 av veggene var det gjern faste benker. Fram for bordet stod ein benkomtrent so lang so bordet. Den vart kalla "Fersetet". Kararne, d, v, s, husfaren, sønner og drenn gjer sat ovanfor bordet. Husmora, døtre og tenest-tause sat på "ferseta. Alle husfolket sat til bords samtidig.

og tilvanleg skulde ingen gå frå bordet før alle var ferdig. Kararne tok jamthuva av seg når dei gjekk til bords. Og vaska henderne var ikkje nokon fast regel, den tia, utan ein var sers skjiten. Ein slik ting som å bly blystre" var strengt forbudt under måltidet. Det vanka gjerne ogso nokom skjenn på ongarne at dei "vagarne"

Skjyr. Gaffel og voksduk til kvardags var neppe i før 1920. Alle hadde kvar si visse skjei, som etter at den var vaske låg "bordskuffa"

"Å dele" maten hev ikkje vore brukt so eg minnest. Heller ikkje veit eg om at det hev vore nokon regel med

kvenn som skulde "forsyna" aeg først. Det vart oftast sendt r sendt rundt "onda Solne".

Å leggja flesk, smør eller liknande feite saker på "hævrebrø" (flatbrød) som ein braut i hop til ein bete, var brukt før og er det enno. Utan brød vert det sagt at sagt at han "maula" (d, v, s, han et det einare).

Den almindelege helsing når ein kjem inn der folk sit og et: "Godag og segne maten". Eller berre: "Segne maten". Det vert då svara: "takk".

Er det kjendtfolk som kjem inn under måltidet kan det godt vera at dei vert bene om å eta ilag med, Vilt framande vert neppe bedne til bords utan dei bed om å få kjøpa seg mat.

Her på garden, og det var slikslg andre stader der var gamle røykstovor, var "det" grue" i kjøkja. Gruå her vart nedriva i 19 10, og istaden opsett ein komfyr. Omtrent frå same tid vart det meir og meir til det at me til kvardags åt der og. Slik trur eg det er åver alther at det er kjøja dei både kokar og et maten.